

ВІДГУК

**на автореферат дисертації ЄВТОШУК Юлії Олегівни на тему
«Принцип пропорційності як необхідна складова верховенства права»,
поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права;
історія політичних і правових учень**

Принцип пропорційності є важливим елементом верховенства права, який дає змогу зважувати соціальні цінності, щодо якого існує консенсус і які підлягають захистові за допомогою юридичних засобів. Таке зважування (балансування) є критично важливим при виборі моделей правового регулювання чи при вирішенні судами так званих «складних справ», які містять поліваріантні шляхи розв'язання юридичних колізій чи конфліктів. У авторефераті цілком слушно підкреслюється про подвійну природу пропорційності, покликаної, з одного боку, обмежити владу, а з другого боку – визначити підстави для владного втручання, виходячи із публічного інтересу, що підтверджує універсальний характер цього принципу (с. 4). У цьому полягає актуальність і цінність роботи Юлії Євтошук.

Мета і завдання дослідження сформульовані вірно, структура роботи є обґрунтованою та логічною. У роботі зроблено низку важливих висновків для науки і практики, зокрема, стосовно впливу принципу пропорційності на зміст принципів правової державності та верховенства права, законотворчість та судову практику, зміст матеріального і процесуального права тощо.

У першому розділі проаналізовано витоки та еволюція принципу пропорційності, шляхи його імплементації з практики Європейського суду з прав людини до судової практики в Україні, його впливу на вітчизняну доктрину права. Далі авторка детально аналізує особливості прояву принципу пропорційності та його вимоги у правотворчості та правозастосуванні. Третій розділ присвячено питанням застосування принципу пропорційності у практиці Конституційного Суду та загальних судів України, його впливу на динаміку судової практики у цілому.

Водночас робота би значно виграла від аналізу автором дослідження основних моделей балансування судами при вирішенні у т.зв. «складних справ» проблеми співвідношення приватних і публічних інтересів, що могло б стати навіть окремим параграфом у структурі роботи. Також доволі складно погодитися із вживаним конструктом в роботі «справедлива правова процедура», оскільки її англomовний аналог *due process of law* скоріш за все перекладається як «належна правова процедура» (с. 7 автореф.).

Однак слід відмітити, що зазначені зауваження аж ніяким чином не знижує цінність дослідження дисертантки.

На підставі наведеного, можна зробити висновок, що тематика, предмет і об'єкт, основні висновки і здобутки дисертаційного дослідження відповідають вимогам, які пред'являються до кандидатських дисертацій, згідно засад академічної свободи, зокрема свободи наукової діяльності, та положень чинного законодавства України, а ЄВТОШУК Юлія Олегівна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень.

**Доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного,
фінансового, інформаційного та
європейського публічного права,
директор НДІ порівняльного публічного права
та міжнародного права**

Ужгородського національного університету

М. В. Савчин

Підпис проф. М.В. Савчина засвідчує

Учений секретар УжНУ

О. О. Мельник